

Samenvatting

De gemeenten Sittard-Geleen, Gulpen-Wittem, Schinnen, Meerssen en Maastricht werken samen aan de voorbereiding van het Energiebesparingsproject VNG. Met dit project willen deze gemeenten particuliere woningeigenaren ontzorgen bij energiebesparende maatregelen. Met de één-loket-gedachte voor ogen trekken de gemeenten voor deze opdracht één organisatie of serviceverlener aan. Deze serviceverlener wordt volledig verantwoordelijk voor organisatie en uitvoering van het project. En moet particuliere woningeigenaren helpen met technische, organisatorische, juridische en financiële vragen over energiebesparing in de woning. Met een nog te selecteren organisatie gaan de vijf gemeenten een dienstenconcessie aan. Voor deze constructie is gekozen op basis van een programma van eisen en wensen van de gemeenten en na extern juridisch advies. Het Energiebesparingsproject VNG is gebaseerd op het succesvolle zonnepanelenproject uit de gemeente Landgraaf.

Beslispunten

In te stemmen met het toepassen van het principe van een dienstenconcessie tussen de vijf deelnemende gemeenten en de nog te selecteren serviceverlener (provider);

1. Aanleiding

Vijf gemeenten uit de regio Zuid Limburg, exclusief Parkstad, zijn geïnteresseerd, en starten met de uitvoering van het Energiebesparingsproject VNG. Met als doelgroep de eigenaren van particuliere woningen. Dit project is een uitbreiding, aanpassing en opschaling van het succesvolle zonnepanelenproject dat in de gemeente Landgraaf is uitgerold. Parkstad heeft om organisatorische redenen ervoor gekozen om het zonnepanelenproject met de acht gemeenten binnen Parkstad uit te voeren.

2. Context

Deelname van Maastricht aan het Energiebesparingsproject VNG levert een bijdrage aan:

- ✓ Het Europees en Nationaal energie-/klimaatbeleid;
- ✓ Het landelijk SER Akkoord;
- ✓ Het coalitieakkoord Wij Maastricht 2014-2018;
- ✓ Het Maastrichts Energie Akkoord;
- ✓ De samenwerking in het kader van de Regionale Energie Alliantie (Ondersteuningsstructuur VNG);
- ✓ De uitwerking van de Regionale Energieafspraken in het kader van het Provinciaal OmgevingsPlan (POL) Limburg;
- ✓ Woonbeleid: de gewenste verbetering van betaalbaarheid kwaliteit in het kader van de Lokale Woonagenda, het POL en de Structuurvisie wonen Zuid-Limburg in ontwikkeling

3. Gewenste situatie

De regio Zuid Limburg stimuleert met dit project het gebruik van zonne-energie, hoogrendement glas en het isoleren van de woning en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de doelen die gesteld zijn in het SER Akkoord en de ambitie van de deelnemende gemeenten. Ook wordt een deel van de doelstellingen uit het Nationaal Energieakkoord ingevuld. Een belangrijke pijler onder het Energiebesparingsproject VNG is het ontzorgen van de deelnemende burger. Concreet gaat het erom dat de deelnemer geen eigen initiatief en uitzoekwerk meer hoeft uit te voeren en alleen een contract hoeft te tekenen, dit in combinatie met een volledige garantie voor een periode van 15 jaar, Deze formule blijkt succesvol te zijn. Het aanvragen van zijn eigen lening, de Stichting Bureau KredietRegistratie (BKR) toets, de keuze van kwalitatief goede zonnepanelen of het terugvragen van de BTW blijken voor de deelnemende burger een belangrijke drempel. Door de burger van de gemeenten te ondersteunen in de vele technische zaken en de financiële regels van de aanvraag van een lening, BWT teruggave of BKR toets, wordt in belangrijke mate tegemoet gekomen worden aan de wens van de burger.

Belangrijk uitgangspunt is dat dit project voor de deelnemende gemeenten geen kosten, met zich meebrengt, met uitzondering van de project voorbereidingskosten en periodieke overleggen met de serviceverlener over de voortgang van het project. De inwoners van de gemeenten worden door de Serviceverlener actief bij de uitvoering betrokken, zodat de bewustwording van de inwoners in de gemeenten op het gebied van energie en duurzaamheid een positieve impuls krijgt. De overheid neemt een voortrekkersrol in, faciliteert de inwoners om hun woningen te verduurzamen en draagt zorg voor een kwalitatief deskundige uitvoerder. De activiteiten van de serviceverlener (provider) zullen zich vooral richten op: 1) communicatie en het uitvoeren van campagnes om de burger maximaal te betrekken bij het project, 2) het aanbieden van een interessant maatregelenpakket voor de burger om energiebesparende maatregelen te treffen, 3) het op maat ondersteunen in de uitvoering en financiering van de maatregelen en tot slot 4) op het aanbieden van een goede nazorg en onderhoud.

Voordelen voor inwoners in de regio Zuid Limburg:

De woning van de eigenaar wordt voorzien van een PV-installatie, HR++ glas of isolatie en betaalt in 10 of 15 jaar maandelijks een vaste bijdrage voor de aflossing van de lening, de rente en het onderhoud. In dit projectplan kan de burger kiezen uit verschillende financieringsvormen. Deze zijn: een lening bij de provincie Limburg (LEF), een gemeentelijke financiering (OPM: dit geldt niet voor de gemeente Maastricht maar wel voor andere deelnemende gemeenten in dit project), met eigen vermogen, via het landelijk Energiebesparingsfonds of via de eigen bank. Het geleend bedrag (aflossing/rente/onderhoud/projectkosten) wordt afbetaald uit het voordeel/wegvallen van de kosten van het elektriciteitsverbruik. De calculatie is zodanig gemaakt dat al vanaf de eerste maand een financieel voordeel ontstaat voor de bewoner. De eigenaar van de woning kan kiezen om de aanvraag van de lening in eigen beheer te doen of met ondersteuning vanuit de serviceverlener. De mogelijkheid voor de eigenaar om van het begin tot het einde van het project volledig te ontzorgen is aanwezig en verlaagd in belangrijke mate de toegangdrempel voor de aanschaf van zonnepanelen, plaatsen van HR++ glas of het isoleren van de woning. Ook inwoners met beperkte financiële mogelijkheden worden in staat gesteld te participeren in dit project en daardoor uiteindelijk zullen besparen op hun energiekosten (en dus woonlasten). Opgemerkt moet worden dat deze besparingen afhankelijk zijn van energieprijzen en wet- en regelgeving.

Voordelen voor het bedrijfsleven in de regio Zuid Limburg:

Het Energiebesparingsproject VNG omvat een fors investeringsvolume teneinde de zonnepanelen en het HR++ glas te produceren en te installeren en de isolatie aan te brengen. Hoewel het investeringsvolume zichzelf terugverdient, blijft overeind dat dit project – vanwege de schaal en omvang – een grote impuls kan betekenen voor de regionale werkgelegenheid. De productie, installatie en beheer/onderhoud van de zonnepanelen en het aanbrengen van de isolatie geschiedt door deskundige regionale/lokale bedrijven. Dit betekent ook een stuk expertise- en kennisontwikkeling voor individuele werknemers. Tevens ligt er een rol voor het bedrijfsleven weggelegd op het gebied van organisatie, innovatie en nieuwe samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld wat betreft de efficiëntie en esthetica van zonnepanelen.

Voordelen voor de overheden:

De deelnemende gemeenten nemen met dit project het initiatief om het gebruik van zonne-energie op de daken van particuliere woningen, het plaatsen van HR++ glas en het aanbrengen van de woningisolatie te stimuleren en te faciliteren. Daarmee zet de gemeenten een belangrijke stap in de realisatie van de doelstellingen uit het SER Akkoord en worden op lokaal niveau kansen opgepakt. Bovendien kost dit project de samenwerkende overheden geen geld; het project wordt kostenneutraal uitgevoerd en is de business case van de serviceverlener zelfdragend. Door de samenwerking met de gemeenten kunnen de project voorbereidingskosten sterk worden gereduceerd en kan het ontzorgen van de burger worden geoptimaliseerd.

De regio Zuid Limburg is van mening dat het op gang brengen van de energietransitie een veel belangrijker doel is dan het behalen van snelle en grote resultaten. Dit geldt ook voor dit project. Hoewel bijvoorbeeld het aantal zonnepanelen explosief stijgt - het aantal in Nederland verdubbelde in 2014 t.o.v. 2013 – en de acceptatie en behoefte sterk groeit, geldt ook hier vooral omzichtig te werk te gaan. Ondanks het feit dat het misschien de meest geaccepteerde vorm voor opwekking van duurzame stroom is.

Het Energiebesparingsproject VNG is een project voor particuliere woningeigenaren/ huishoudens. Binnen de vijf gemeenten zijn circa 63.669 particuliere woningen. Wat is nu een realistisch aantal woningen dat in een eerste stap van bijvoorbeeld zonnepanelen kan worden voorzien? *Het Zonnepanelenproject van Landgraaf zette, op een totaal particulier woningbestand van 10.555 woningen, in op een aantal van 560 stuks. Dat is*

5,3% van de particuliere voorraad in Landgraaf. Dit aantal werd binnen zeer korte tijd gehaald en een uitbreiding van het project is nu reeds beland op zo'n 770 intekeningen. Volgens de betrokken deskundigen is derhalve 10%-11% haalbaar en realistisch voor een totale uitrol over de Regio Zuid Limburg. De ambitie van de deelnemende gemeente is 10% van de particuliere woningvoorraad te voorzien van 15 zonnepanelen á 265 Wp per paneel, of het plaatsen van HR++ glas of woningisolatie. Het meest succesvol is als woningeigenaren overgaan tot het gelijktijdig uitvoeren van alle drie de maatregelen. De maximale investering per woning voor de drie maatregelen is op voorhand lastig vast te stellen maar wordt ingeschat op ca. € 10.000,- tot € 15.000,- Bij de selectieprocedure van de serviceverlener zal de prijs/kwaliteit verhouding een belangrijk criterium zijn.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het aanbrengen van energie- besparende maatregelen en het opwekken van duurzame energie heeft uiteraard een positief effect op duurzaamheid en gezondheid.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

De bijdrage van de gemeente Maastricht in dit project blijft binnen de personele budgetten en wordt uitsluitend geleverd door de senior beleidsmedewerker duurzaamheid van team Wonen en Leefkwaliteit.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Nvt. Immers er is geen sprake van een overheidsopdracht. Een dienstenconcessie verstrekt een recht op exploitatie. Het project brengt verder geen (out-of-pocket) kosten met zich mee. De enige kosten bestaan uit uren van personeel van de gemeente Maastricht en blijft binnen de personele budgetten.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing omdat er geen sprake is van een overheidsopdracht. De keuze van de serviceverlener zou één-op-één kunnen plaatsvinden. Voor de marktwerking zal op basis van een

nog uit te voeren marktscan, drie deskundige serviceverleners worden benaderd voor het uitbrengen van een aanbieding.

9. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

10. Voorstel

1 In te stemmen met het toepassen van het principe van een dienstenconcessie tussen de vijf deelnemende gemeenten en de nog te selecteren serviceverlener (provider).

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De planning na vaststelling van deze collegenota ziet er globaal als volgt uit:

1. Opstellen van een bestek;
2. Op basis van het bestek opstellen van een concept dienstenconcessie overeenkomst;
3. Uitvoeren van een marktscan naar geschikte serviceverleners;
4. Start selectieprocedure serviceverlener;
5. Publicatie van de gunning;
6. Ondertekening overeenkomst dienstenconcessie door de deelnemende gemeenten;
7. Voorbereiding en inrichten organisatie;
8. Start uitvoering Energiebesparingsproject VNG.